

Галицький О. М.

старший викладач кафедри інформаційних систем і технологій
Одеського державного аграрного університету

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

Різкий спад інвестиційної діяльності в сільському господарстві останніми роками привів до послаблення матеріально-виробничої бази суб'єктів господарювання, зменшення його прибутковості і рентабельності, низького рівня концентрації і спеціалізації виробництва, слабого розвитку інфраструктури аграрного ринку. Пошук шляхів виходу з кризової ситуації, що склалася в аграрному секторі України неможливий без залучення додаткових інвестицій. Тому треба звернути увагу на те, як впливає інвестиційна діяльність на функціонування агропромислового комплексу в країні, зокрема м'ясопереробну галузь. Для усунення негативних тенденцій і стимулювання іноземного інвестування в економіку України доцільно дотримуватися таких принципів: диференційованого підходу до податкових та інших пільг іноземним інвесторам з огляду на обсяги іноземних інвестицій, види, форми й сфери інвестування та з урахуванням відповідних пріоритетів розвитку економіки України; надійного, доступного й оперативного організаційного й інформаційно-медичного забезпечення, залучення та здійснення іноземних інвестицій.

Стримуючим чинником є інвестиційний клімат, який продовжує залишатися несприятливим через політичну та економічну нестабільність, високий рівень криміногенності підприємницької діяльності, що змушує іноземних інвесторів здійснювати обережну політику у сфері інвестиційного співробітництва з Україною.

Саме тому, необхідні додаткові заходи щодо зниження впливу негативних чинників на інвестиційний клімат в Україні, серед яких: досягнення національної згоди між різними соціальними групами, політичними партіями з приводу вирішення загальнонаціональної проблеми виходу України з економічної кризи; вирівнювання економічних показників та боротьби з інфляцією; розробка правової бази інвестування; радикалізація боротьби зі злочинністю; створення конкретного механізму надання податкових пільг банкам, інвесторам на довгострокові інвестиції з метою компенсації втрат з уповільнення обороту капіталу. Так, до шляхів активізації інвестування в Україні можна віднести такі: реформа підприємств, яка передбачає перехід до загальноприйнятих у світовій практиці стандартів бухгалтерського обліку, оцінку основних виробничих фондів відповідно до їх реальної ринкової вартості, суттєве покращення корпоративного управління; страхування майна (особливо великих підприємств); розвиток інфраструктури, форм і методів залучення до інвестиційної сфери заощаджень населення; іпотека. Необхідно активно сприяти становленню системи житлового іпотечного кредитування, формуванню вторинного ринку іпотечних кредитів для залучення у сферу банківського кредитування вагомих довгострокових позабюджетних фінансових ресурсів.

Зазначимо, що основним напрямом державного регулювання інвестиційної політики України для АПК має бути визначення пріоритетних галузей виробництва,

тобто об'єктів першочергового іноземного інвестування. Одним із провідних критеріїв доцільності такого вибору повинна стати можливість досягнення ланцюгової реакції господарської активності та зростання в усьому агропромисловому комплексі як наслідку первинної ін'єкції капіталів.

У зв'язку з цим, враховуючи вітчизняні потреби і світовий досвід, особливо країн Східної Європи, для умов України можна запропонувати такі пріоритетні сфери залучення іноземних інвестицій із метою забезпечення динамічного розвитку переробних галузей АПК: виробництво технологічного устаткування для олійно-жирової, цукрової, хлібопекарної, борошномельно-круп'яної, м'ясо-молочної промисловості; виробництво тари і упаковки; біотехнології в галузях переробної промисловості АПК; створення об'єктів соціальної інфраструктури.

На жаль, в Україні іінвестиційне відновлення АПК відбувається вкрай повільно, що є однією із головних причин неприпустимо тривалого кризового стану аграрної сфери. Й до цього часу не створена інноваційна система, що відповідала б завданням і вимогам стійкого розвитку АПК. І хоча деяке по ліпшення динаміки науково-технологічного рівня сільськогосподарського виробництва відмічається в останні роки, але це далеко не заповнює понесені в роки реформ втрати й посилені відмінності за рівнем і якістю життя, ступенем розвитку приватного сектора, інфраструктури, міграційної ситуації, ринку праці.

У ринкових умовах господарювання для підприємств аграрного сектору економіки України однією із головних проблем є залучення інвестиційних та інноваційних ресурсів. Так, згідно статистичних даних, у 2010 р. суб'єктами господарювання за рахунок усіх джерел фінансування у сільське господарство, мисливство, лісове господарство вкладено 12,2 млрд грн інвестицій в основний капітал, що на 16,5 % менше, ніж у 2009 р. Частка інвестицій у зазначених видах економічної діяльності становить 7,1 % від загальнодержавного обсягу інвестицій в основний капітал (у 2009 р. — 6,2 %). За рахунок коштів державного бюджету освоєно 284 млн грн. або 2,3 % інвестицій в основний капітал цього виду діяльності.

Слід зазначити, що вагому частку інвестицій у сільське господарство, мисливство, лісове господарство освоєно у рослинництві (68,2%). У розвиток підприємств сільського господарства, мисливства, лісового господарства станом на 1 січня 2011 р. вкладено 833,7 млн дол. США прямих іноземних інвестицій (наростаючим підсумком з початку інвестування), що становить 1,9 % загального обсягу іноземних інвестицій в Україну. Приріст обсягу іноземного капіталу в сільське господарство, мисливство та лісове господарство, з урахуванням його переоцінки, втрат і курсової різниці, за 2010 р. склав 40,7 млн дол. США. [1]

Вирішення більшості економічних проблем розвитку агропродовольчого комплексу залежить не тільки від можливостей нарощування виробничого потенціалу, але багато в чому визначається станом сільських територій і їхнього населення, соціальними й екологічними проблемами. Значна частина сільського житлового фонду, об'єктів освіти, охорони здоров'я, транспортних та інженерних комунікацій має потребу в модернізації. Загальносвітові тенденції характеризуються посиленням соціальних функцій держави, але в Україні ці функції були ослаблені, особливо стосовно села. Розвиток сільської інфраструктури, заходи, спрямовані на підвищення рівня і якості життя населення, скорочення відмінностей в умовах

проживання в міській і сільській місцевості тривалий час не вирішуються.

У цьому контексті, проблема створення економічного клімату, що дозволяє генерувати, відтворювати й використовувати технологічні інновації для підвищення темпів інвестиційного розвитку АПК набуває надзвичайно актуального значення. Її успішне вирішення, водночас, реально можливе лише за умови формування адекватного уявлення про основні характеристики інвестиційного процесу, його стадії, рушійні сили і закономірності. При цьому зростаюче значення в методологічному плані здобуває розробка засобів вбудовування науково-технологічних факторів у загальну стратегію розвитку АПК, виявлення й оцінка інноваційних ризиків при розробці й реалізації аграрних проектів і програм.

Література:

1. Про стратегію економічного і соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004 – 2015 роки: Указ Президента України [електронний ресурс]: режим доступу.: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.